

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Монгол шуудан ХК-ийн 2023 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: СНАГ-2024/20/НА-СТА-ТӨА

Цахим хуудас: www.audit.mn Улаанбаатар хот 2024 он	Санхүү-нийцлийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор: Ц.Наранчимэг Утас:261665 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn Аудитын менежер: П.Чанцалдулам Утас:260512 Цахим хаяг: chantsaldulamp@audit.gov.mn Аудитор: О.Наранбат Утас: 261628 Цахим хаяг: naranbato@audit.gov.mn Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: Ниямазон аудит ХХК-ийн захирал З.Цээнээ Утас: 70145906 Цахим хаяг: audit@nmz.mn
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

МОНГОЛ ШУУДАН ХК-ИЙН
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ Б.АНХБААТАР
ТАНАА

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2024.03.15 № 071743
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Монгол шуудан ХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Монгол шуудан ХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Хөшигтийн хөндийн шинэ нисэх онгоцны буудал дахь 5,358.2 сая төгрөгийн төсөвт өртөг бүхий "Ялган боловсруулах төв"-ийг 2020 онд эхлүүлж, барилгын ажлыг 2024 сны 1 дүгээр сард ашиглалтад оруулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Монгол шуудан ХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн 2022 оны 12 дугаар сарын 22/15 дугаар тогтоолоор компанийн 2023 оны бизнес төлөвлөгөөг баталж, нийт орлогыг 22,884.0 сая төгрөгөөр, нийт зардлыг 22,175.9 сая төгрөгөөр, 708.1 сая төгрөгийн ашигтай ажиллахаар тогтоосон байна. Үүнээс хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээнд 2,518.8 сая төгрөгийг төлөвлөсөн байна.

Гүйцэтгэлээр 25,397.7 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, 23,289.9 сая төгрөгийг зарцуулж, 2,107.8 сая төгрөгийн ашигтай ажилласан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Компанийн жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд үндсэн чиглэлийн 9 зорилтын хүрээнд 176 арга хэмжээний ажил хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 80.3 хувийн

гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

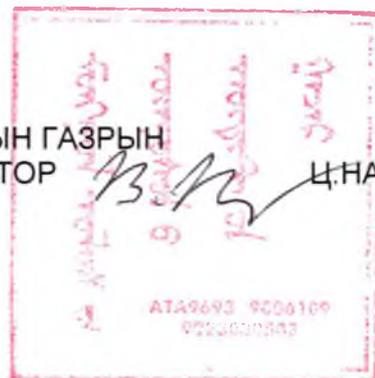
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН**2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан**

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2022 оны 12 дугаар сарын 31	2023 оны 12 дугаар сарын 31
1	ХӨРӨНГӨ		
1.1	Эргэлтийн хөрөнгө		
1.1.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	19,385,981,879.08	16,148,550,148.05
1.1.2	Дансны авлага	5,886,568,927.89	2,667,175,998.76
1.1.3	Татвар, НДШ-ийн авлага	41,101,472.25	135,689,028.00
1.1.4	Бусад авлага	332,984,445.92	143,565,228.09
1.1.5	Бусад санхүүгийн хөрөнгө	157,769,001.00	-
1.1.6	Бараа материал	3,479,935,861.85	3,498,586,855.77
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	3,713,694,026.89	4,978,395,671.53
1.1.11	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	32,998,035,614.88	27,571,962,930.20
1.2	Эргэлтийн бус хөрөнгө		
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	8,471,048,949.22	8,495,852,792.93
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	2,041,828,165.60	2,308,742,471.37
1.2.4	Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	500,000.00	500,000.00
1.2.10	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	10,513,377,114.82	10,805,095,264.30
1.3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	43,511,412,729.70	38,377,058,194.50
2	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ		
2.1	Өр төлбөр		
2.1.1	Богино хугацаат өр төлбөр		
2.1.1.1	Дансны өглөг	17,778,450,709.99	10,459,357,649.33
2.1.1.2	Цалингийн өглөг	-	230,582,579.90
2.1.1.3	Татварын өр	168,138,133.12	134,928,454.27
2.1.1.4	НДШ-ийн өглөг	-	14,161,569.68
2.1.1.8	Урьдчилж орсон орлого	339,069,766.99	917,222,935.68
2.1.1.10	Бусад богино хугацаат өр төлбөр	234,143,968.36	473,428,527.19
2.1.1.13	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	18,519,802,578.46	12,229,681,716.05
2.2	Өр төлбөрийн нийт дүн	18,519,802,578.46	12,229,681,716.05
2.3	Эздийн өмч		
2.3.1	Өмч:-төрийн	6,572,700,000.00	6,572,700,000.00
2.3.2	-хувийн	3,385,936,300.00	3,385,936,300.00
2.3.5	Нэмж төлөгдсөн капитал	2,538,512,210.45	2,538,512,210.45
2.3.6	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	3,379,919,523.85	3,379,919,523.85
2.3.8	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	4,300,458,597.23	3,714,085,782.53
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	4,814,083,519.71	6,556,222,661.62
2.3.11	Эздийн өмчийн дүн	24,991,610,151.24	26,147,376,478.45
2.4	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	43,511,412,729.70	38,377,058,194.50

2.2 Аудит хийсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2022 оны 12 дугаар сарын 31	2023 оны 12 дугаар сарын 31
1	Борлуулалтын орлого (цэвэр)	18,491,088,870.70	19,369,578,379.77
2	Борлуулалтын өртөг	18,464,332,021.74	21,526,001,245.47
3	Нийт ашиг(алдагдал)	26,756,848.96	(2,156,422,865.70)
4	Түрээсийн орлого	115,241,194.05	137,959,815.10
5	Хүүгийн орлого	584,082,910.22	460,898,494.38
6	Бусад орлого	-	-
7	Борлуулалт, маркетингийн зардал	-	-
8	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	1,147,771,767.30	1,525,406,320.67
9	Санхүүгийн зардал	-	-
10	Бусад зардал	170,052,835.67	238,476,875.16
11	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	1,201,078,732.14	5,393,800,778.03
12	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз)	-	35,498,459.38
13	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	609,335,082.40	2,107,851,485.36
14	Орлогын татварын зардал	158,051,990.96	140,136,455.05
15	Татварын дараах ашиг (алдагдал)	451,283,091.44	1,967,715,030.31
16	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	451,283,091.44	1,967,715,030.31
17	Орлогын нийт дүн		
18	Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашиг (алдагдалтай)	451,283,091.44	1,967,715,030.31

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмч	Нэмж төлөгдсөн капитал	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2021 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	6,572,700,000.00		3,379,919,523.85	4,300,458,597.23	4,602,511,381.17	18,855,589,502.25
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)					451,283,091.44	451,283,091.44
Өмчид гарсан өөрчлөлт	3,385,936,300.00	2,538,512,210.45			(239,710,952.90)	5,684,737,557.55
2022 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	9,958,636,300.00	2,538,512,210.45	3,379,919,523.85	4,300,458,597.23	4,814,083,519.71	24,991,610,151.24
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)					1,967,715,030.31	1,967,715,030.31
Өмчид гарсан өөрчлөлт				(586,372,814.70)		(586,372,814.70)
Зарласан ногдол ашиг					(225,575,888.40)	(225,575,888.40)
2023 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	9,958,636,300.00	2,538,512,210.45	3,379,919,523.85	3,714,085,782.53	6,556,222,661.62	26,147,376,478.45

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	ҮЗҮҮЛЭЛТ	2022 оны 12 дугаар сарын 31	2023 оны 12 дугаар сарын 31
1	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	125,884,989,790.76	103,925,063,975.29
	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	14,849,382,704.84	15,540,296,005.08
	Бусад мөнгөн орлого	111,052,607,085.92	88,384,767,970.21
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	121,450,100,365.99	106,430,984,826.27
	Ажиллагчдад төлсөн	7,244,776,405.17	8,075,806,596.46
	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	2,266,214,006.36	2,483,989,133.86
	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	2,949,629,551.54	2,278,190,902.30
	Ашиглалтын зардалд төлсөн	1,819,030,861.01	1,882,203,696.27
	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	3,240,415,086.86	3,605,436,850.60
	Татварын байгууллагад төлсөн	1,334,722,721.46	1,511,026,301.00
	Даатгалын төлбөрт төлсөн	116,694,757.20	122,993,711.52
	Бусад мөнгөн зарлага	102,478,616,976.39	86,471,337,634.26
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	4,434,889,424.77	(2,505,920,850.98)
2	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
2.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	357,082,910.22	650,725,627.87
	Хүлээн авсан хүүний орлого	357,082,910.22	650,725,627.87
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	1,777,149,476.43	2,168,349,927.20
	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	1,343,924,826.43	2,079,908,727.20
	Биет бус хөрөнгө хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	283,224,650.00	88,441,200.00
	Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн	150,000,000.00	-
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(1,420,066,566.21)	(1,517,624,299.33)
3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
3.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	-	-
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	192,939,819.90	221,219,675.23
	Төлсөн ногдол ашиг	192,939,819.90	221,219,675.23
3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(192,939,819.90)	(221,219,675.23)
	Валютын ханшийн зөрүү	2,243,086,566.08	1,007,333,094.51
4	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	5,081,969,604.74	(3,237,431,731.03)
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	14,304,012,274.34	19,385,981,879.08
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	19,385,981,879.08	16,148,550,148.05

2.5 Эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний дуусвар болсон

/сая.төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 оны гүйцэтгэл	2023 оны			
				Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
			1	2	3	4=2-3	5
1.	Нийт орлого	сая.төг	20,391.5	22,884.0	25,397.7	(2,513.7)	111.0
2.	Нийт зардал	сая.төг	19,782.2	22,175.9	23,289.9	(1,114.0)	105.0
3.	Татварын өмнөх ашиг	сая.төг	609.3	708.1	2,107.8	(1,399.9)	297.7
4.	Орлогын татварын зардал	сая.төг	158.1	70.8	140.1	(69.3)	197.9
5.	Цэвэр ашиг	сая.төг	451.3	637.3	1,967.8	(1,330.5)	308.8
6.	Нийт ажиллагсад	хүн	959	1000	956	44	95.6
7.	Цалингийн сан	сая.төг	9,184.4	10,704.4	10,114.7	589.7	94.5
8.	Нийт авлага	сая.төг	6,260.7	3,000.0	2,946.4	53.6	98.2
9.	Нийт өр төлбөр	сая.төг	18,519.8	12,500.0	12,229.7	270.3	97.8
10.	Нийт хөрөнгө оруулалт	сая.төг	1,336.4	2,518.8	975.8	1,543.0	38.7
11.	Ногдол ашиг	сая.төг	225.6	318.6	597.2	(278.6)	187.4
12.	Элэгдлийн зардал	сая.төг	1,011.8	1,280.0	1,170.2	109.8	91.4

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 111.9 сая төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 2.4 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 19.4 сая төгрөгийн албан шаардлага, 90.1 сая төгрөгийн зөвлөмж өгсөн.

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Ажлын хөлснөөс НДШ ногдуулаагүй.	1	2,364.5	1	2,364.5								
Санхүү байдлын тайланд НДШ-ийн өглөгийн дүнг илүү илэрхийлсэн	1	11,709.5					1	11,709.5				
Тэг хувьтай борлуулалтад 10 хувиар НӨАТ илүү ногдуулсан	1	78,400.0					1	78,400.0				
Татвар ногдох орлогоос хасагдахгүй зардлыг хасаж тооцсон	1	19,406.3			1	19,406.3						
Дүн	4	111,880.3	1	2,364.5	1	19,406.3	2	90,109.5				

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Монгол шуудан ХК-ийн 2023 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитаар 67.0 сая төгрөгийн зөрчил илэрснээс, 2 албан шаардлага хүргүүлж, 2 зөвлөмж өгсөн.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Нийт төсөвт өртгийг хувааж, шууд худалдан авалтын арга хэрэглэсэн	1	67,005.6			1	67,005.6		
Тендерийн ерөнхий нөхцөл хангаагүй оролцогчийг шалгаруулсан	1	-			1	-		
14 байгууллагын тендерийн материалыг архивын нэгж болгоогүй	1	-					1	-
Төлөвлөсөн зорилт хэрэгжүүлээгүй	1						1	
Дүн	4	67,005.6			2	67,005.6	2	